

“Teaching Music With CLIL” eTwinning Projesinde Uygulanan CLIL Yöntemine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi*

Analysis of Teachers' Views on the CLIL Method Applied in the eTwinning Project “Teaching Music With CLIL”

Duygu Hamlı,^a Tuğçe Ekici^b

^a Bilim Uzmanı, Çankırı İl Millî Eğitim Müdürlüğü, Çankırı, Türkiye
direvul55@hotmail.com
ORCID: 0000-0002-3348-5230

^b Bilim Uzmanı, Şehit Mustafa Akbaş İlkokulu, Eskişehir, Türkiye
tugce.ekici@gmail.com
ORCID: 0000-0002-4049-7811

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi:

Başvuru tarihi: 30.11.2022

Düzeltilme tarihi: 06.12.2022

Kabul tarihi: 17.02.2023

Anahtar Kelimeler:

CLIL

eTwinning

Proje

ÖZ

Yabancı dil bilmek; sosyal, kültürel ve ekonomik anlamda kişilere fayda sağlamaktadır. Yabancı dil öğretiminde çeşitli yöntem ve teknikler kullanılmaktadır. İçerik ve Dil Entegre Öğrenme (CLIL), bu yöntem ve teknikler arasında yer almaktadır. Araştırmanın temel amacı, ilkökul müzik dersinde CLIL yönteminin etkililiğini öğretmenlerin görüşlerine dayalı olarak incelemektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formları ile projeyi uygulayan 8 öğretmenden elde edilmiştir. Araştırmanın temelini oluşturan proje, 2020-2021 öğretim yılının birinci döneminde (Eylül 2020-Ocak 2021) toplamda sekiz haftada uygulanmıştır. Proje, Çankırı, Çorum, Denizli, Eskişehir, Hatay, İstanbul, Kocaeli, Bükreş ve Tiran olmak üzere 3 farklı ülkedeki devlet okullarında öğrenim gören 7-11 yaş öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada gerçekleştirilen içerik analizi sonucu ortaya koyulan bulgulardan CLIL yönteminin öğrencilerin akademik, sosyal- duygusal ve kültürel gelişimi üzerinde olumlu etkisi olduğu, kalıcı izli ve anlamlı öğrenmeyi sağladığı, yabancı dil öğrenmeyi kolaylaştırdığı, disiplinler arası öğrenmeyi desteklediği anlaşılmaktadır.

ARTICLE INFO

Article history:

Received: 30.11.2022

Received in revised form: 06.12.2022

Accepted: 17.02.2023

Keywords:

CLIL

eTwinning

Project

ABSTRACT

Knowing a foreign language; It provides social, cultural and economic benefits to people. Various methods and techniques are used in foreign language teaching. Content and Language Integrated Learning (CLIL) is among these methods and techniques. The main purpose of the research is to examine the effectiveness of the CLIL method based on the opinions of teachers who teach in primary schools that use the CLIL method in primary school music lessons. Case study, one of the qualitative research methods, was used in the research. The data of the research were obtained from 8 teachers who applied the project with semi-structured interview forms. The project, which forms the basis of the research, was implemented in eight weeks in total in the first semester of the 2020-2021 academic year (September 2020-January 2021). The project was carried out on students aged 7-11 studying at public schools in 3 different countries: Çankırı, Çorum, Denizli, Eskişehir, Hatay, İstanbul, Kocaeli, Bucharest and Tirana.

From the findings of the content analysis carried out in the research, it is understood that the CLIL method has a positive effect on the academic, social-emotional and cultural development of students, provides permanent and meaningful learning, facilitates foreign language learning, and supports interdisciplinary learning.

Atıf Bilgisi / Reference Information

Hamlı, D. ve Ekici, T. (2023). “Teaching Music With CLIL” eTwinning Projesinde Uygulanan CLIL Yöntemine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD)*, 9 (1), s. 85-100.

* DOI: 10.46442/intjcss.1212227

** Sorumlu yazar: Duygu Hamlı, direvul55@hotmail.com

1. Giriş

Teknolojideki hızlı gelişim ve değişim insanları etkileyerek; bilgi ve kültür aktarımını hızlandırmaktadır. İnsanlar bu değişime ayak uydurabilmek adına en az bir yabancı dil öğrenmek zorunda kalmaktadır (Demirkan, 2008). Avrupa Birliği'nin temel amacı, vatandaşları ana dilleri dışında en az iki dili öğrenmeye teşvik etmektir. Dil çeşitliliğini garanti altına almaya yönelik tüm girişimler, yalnızca Avrupa'da dil öğretiminin ilerlemesini etkilemekle kalmamış, aynı zamanda farklı ülkelerdeki eğitim sistemlerini de etkilemiştir. Dil çeşitliliğini sağlamak adına CLIL yönteminden yararlanılmıştır. Yetkin vatandaşlar yetiştirmek için ilköğretimden, ortaöğretim ve üniversiteye kadar farklı eğitim seviyelerinde CLIL yöntemi uygulanmaktadır (Jäppinen, 2006).

Günümüzde, eğitimciler kendilerini, öğrencilerinin farklı dilsel ve kültürel geçmişlere sahip olduğu sınıflarda bulmaktadır. Diğer bir ifadeyle, öğrenenler ana dilden başka diller konuşurlar (Bellés-Calvera, 2018). Küresel bir olgu olan dil, kullanım amacı farklılık gösterse de nihayetinde iletişim aracıdır. İnsanların iletişim kurmasını ve kültürler arası etkileşimi sağlar. Bu bağlamda; yabancı dil edinimi açısından küreselleşme, topluluklar arası iletişimin yoğunlaşması olarak ifade edilebilir (Aldım, 2018). Küreselleşme süreci, Avrupa eğitim sistemlerini yabancı dil öğrenimine, giderek daha fazla önem vermeye zorlamaktadır. Bu arzunun bir sonucu olarak yabancı dil becerilerinin geliştirilmesine yönelik CLIL (İçerik ve Dil Entegre Öğrenme) yönteminin etkili bir yöntem olduğu düşünülmektedir. Harrop (2012)'a göre öğrenenlerin dil yeterliliğine katkı sunarken motivasyonunu da artırmaktadır. Bu yöntem ile öğrencilerin yabancı dil hâkimiyetini geliştirmek için çok fazla zaman ayırmaya gerek duyulmadığı görüşü, Avrupa'da yöntemin hızla yayılmasına neden olmaktadır (Lasagabaster, 2008). CLIL yöntemi, hatalı ya da kelimeler eksik olsa bile birkaç kelime ile iletişim kurma becerisine sahip olunabilmeye imkân tanımaktadır. Bu bağlamda öğrenenler dil öğrenimine olumlu tutum geliştirmektedirler ve gelişime açık olmaktadır (Marsh, 2000).

Yabancı dil öğrenmenin temel amaçları, bireylerin kişisel tercihleri, toplum içerisinde sürekli veya geçici olarak yaşamının getirdiği bir zorunluluk, farklı kültürleri öğrenme isteği, mesleki yaşam içerisinde yükselme isteği ve okul programlarına bağlı olarak öğrenme zorunluluğu olarak sıralanmaktadır (Harmer, 1991). Yabancı dil öğretiminde, programlar bir kavramdan öte, eğitimin tüm aşamasını planlayan bir sistemin parçası olmak durumundadır. Bir program geliştirilebilir olmalıdır; ancak tamamen değiştirilmemelidir. Nitekim bu durum geçmişle bağlantının kaybedilmesine yol açabilecektir. Hâlihazırda, yabancı dil öğretiminde, oldukça ileri düzey yöntemler ve teknolojiler kullanılmaktadır. Türkiye'nin yabancı dil öğretiminde hedeflenen başarıyı yakaladığını söylemek mümkün görünmemekle birlikte ulusal ve uluslararası verilere bakıldığında yabancı dilin neden öğrenilemediği sorusuna halen cevap aranmaktadır (British Council ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı [TEPAV], 2013).

Education First'un (2018), açıkladığı bir rapora göre, Türkiye dünya üzerinde İngilizce yeterlilik kapsamında 32 Avrupa ülkesi arasında 31. sırada "çok düşük" seviyesinde yer almaktadır. Bu doğrultuda, Avrupa ülkelerinde ve Türkiye'de uygulanan Yabancı Dil Öğretim programlarını inceleyen Şahin ve Aykaç (2019)'ın Almanya, Avusturya, Finlandiya, Hollanda, Polonya ve Türkiye'de resmi ilkokullarda uygulanan yabancı dil öğretim programlarının yapısını gösteren tabloya Tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo 1 incelendiğinde CLIL yönteminin, incelenen ülkeler arasında Türkiye hariç tüm ülkelerin programlarında yer aldığı görülmektedir. Türkiye'nin karşılaştırıldığı ülkelerin İngilizce yeterlilik kapsamında daha üst sıralarda olduğu bilindiğine göre; CLIL yönteminin derslerde uygulanmasının öğrencilerin dil öğretimine olumlu katkı sağlayabileceği belirtilebilir.

Tablo 1. Almanya, Avusturya, Finlandiya, Hollanda, Polonya ve Türkiye’de resmi ilkokullarda uygulanan yabancı dil öğretim programlarının yapısı (Şahin ve Aykaç, 2019)

ÜLKELER YABANCI DİL ÖĞRETİM PROGRAMI	ALMANYA (Bremen Eyaleti)	AVUSTURYA	FİNLANDIYA	HOLLANDA	POLONYA	TÜRKİYE
Programın Uygulandığı Sınıflar	3. ve 4. Sınıflar	1. ve 4. Sınıflar	1. ve 6. Sınıflar	1. ve 8. Sınıflar	1. ve 8. Sınıflar	2. ve 4. Sınıflar
Programın Temel Dayanakları	Disiplinler Arası Yaklaşım Çok Dillilik CLIL Uygulamaları CEFR	Disiplinler Arası Yaklaşım Çok Dillilik CLIL Uygulamaları CEFR	İletişimsel Yaklaşım Çok Dillilik CLIL Uygulamaları CEFR	Disiplinler Arası Yaklaşım Çok Dillilik CLIL Uygulamaları CEFR	Disiplinler Arası Yaklaşım Çok Dillilik CLIL Uygulamaları CEFR	Yapılandırmacı Yaklaşım Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi CEFR
Programın Uygulayıcıları	Sınıf Öğretmenleri	Sınıf Öğretmenleri	Sınıf Öğretmenleri	Sınıf Öğretmenleri	Sınıf Öğretmenleri 4. ve 6. Sınıflarda Branş öğretmenleri	Branş Öğretmenleri

1.2. CLIL

CLIL, İçerik ve Dil Entegre Öğrenme Yöntemi (Content and Language Integrated Learning) Finlandiyalı eğitimci David Marsh’ın bulduğu bir öğretim yöntemidir. Avrupa Komisyonunun talepleri doğrultusunda 1994 yılında devlet okullarında kullanılmaya başlanmıştır (Coyle, 2005, akt. Aldım, 2018). CLIL, yalnızca dilin öğretimini gerçekleştirmek için değil; hem içeriğin hem dilin öğretilmesi için kullanılan çift odaklı bir yöntemdir. Belirli zamanlarda içerik ya da dilin öğretimi daha baskın olsa da dil ve içerik birbiriyle iç içe geçmiş durumdadır. CLIL, yeni bir eğitim yaklaşımı ya da bir konu eğitimi biçimi olmamakla birlikte eğitim yaklaşımı ve konu eğitiminin yenilikçi bir birleşimidir (Coyle, vd., 2010). Herhangi bir branş dersi işlenirken; kavramların, hangi dil ile öğretilmesi planlanıyorsa o dilde verilmesini kapsamaktadır. Bu sayede öğrenenler hem branş dersini hem de yabancı dili öğrenmektedirler. Anderson ve Krathwohl’a göre (2001), CLIL içerik ve dil öğrenimini iç içe geçmiş hale getirir. Bu yöntem sayesinde öğrenciler, bir veya daha fazla ders içeriğini (fen, sosyal, edebiyat gibi), genelde İngilizce, ancak bazen de başka bir ikinci dilde öğrenirler. CLIL, uygulama biçimi ve kullanılan teknikler nedeniyle diğer öğretim yöntemlerinden farklılaşır. Yöntemin uygulanabilmesi için yöntemi uygulayacak tüm öğretmenlerin hem alan bilgisine hem de İngilizce dil yeterliliğine sahip olması gerekmektedir (Coyle, vd., 2010).

Türkiye’de CLIL yöntemi, Anadolu ve Fen liselerinde 1997 yılına kadar fen ve matematik derslerinin İngilizce öğretilmesi şeklinde yürütülmekteydi. Bazı özel okullarda ise CLIL yöntemi hala uygulanmaktadır (Aldım, 2018).

CLIL yönteminin yararları şu şekilde sıralanabilir (Sahlberg, 2011, akt. Güler, 2022):

- Sözlü iletişim becerisine ve dil gelişimine katkı sunar.
- Kültürlerarası etkileşimi artırır ve iletişim becerilerini güçlendirir, kavramları somutlaştırır.
- Yüksek düzey düşünme becerisinin kazanılmasını sağlar.
- Öğrencileri eleştirel düşünmeye yönlendirir.
- Öğrencilerin hem yabancı dilde hem de öğrenilen konuda motivasyonunun yüksek olmasını sağlar.
- Sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklerini çeşitlendirir.
- Öğrencilerin disiplinler arası kazanım elde etmelerini sağlar.

- Öğrencilerin hedef yabancı dil veya dillerle daha fazla etkileşim içerisinde olmasını sağlar.
- Öğrenciler geleneksel öğrenmeye göre CLIL yöntemi ile daha çok kazanım elde ederler.
- Temel konu, ana dil dışında bir dil ile öğretildiğinde, öğrencilerin içeriğe karşı olan hassasiyetleri ve odaklanmaları daha fazla olur.
- Öğrenciler daha belirgin ve net akademik kavramlar geliştirir.
- CLIL yöntemi ile kültür, dil ve içerik öğretimi yapılabilir.

Alan yazında, dil öğretiminde CLIL yöntemini konu alan çeşitli araştırmalara rastlanmıştır. Bu araştırmaların büyük çoğunluğu yabancı kaynaklarda yer almaktadır. Örneğin, Merisuo-Storm'un (2008), öğrencilerin yabancı dil öğrenimine yönelik tutumlarını ve iki dilli eğitimde okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesini incelediği araştırmasında, CLIL sınıflarındaki öğrencilerin, dil öğrenimine karşı önemli ölçüde olumlu tutum geliştirdiği belirtilmektedir. Lagabaster (2008), hem Baskça hem de İspanyolcanın resmi dil olduğu ve İngilizcenin dâhil edilen üçüncü dili temsil ettiği iki dilli bir topluluk olan Bask Ülkesinde (İspanya) CLIL'in uygulanmasını incelemektedir. Elde edilen bulgular, CLIL yaklaşımının başarılı olduğunu ve öğrencilerin yabancı dillerini geliştirmeye yardımcı olduğunu göstermektedir. Willis (2013), CLIL yöntemini kullanarak müzik dersi sırasında üzerinde çalışılacak yedi aktivite sunmuştur. Böylece öğrencilerin keyif alacağı etkinlikler ortaya çıkmıştır. Bu etkinlikler, seslerle denemeler yapmayı, müzik sinyallerini kullanmayı veya alkışlama oyunlarını içermektedir. Geniş bir kaynak yelpazesi ile öğrencilere İngilizce aracılığıyla müzik öğrenmek için anlamlı fırsatlar sunmaktadır. Öğretmen her etkinliği yürütmek için ağırlıklı olarak İngilizce kullandığı sürece, çocuklar etkinliğe dayalı etkileşimin zengin bir girdisini deneyimleyeceklerdir. Bu, öğrencilerin doğal olarak öğrenmelerine yardımcı olmaktadır.

“Teaching Music With CLIL” eTwinning projesinin temel amacı bu eTwinning projesini uygulayan öğretmenlerin proje sonunda CLIL yönteminin uygulanmasına yönelik görüşlerini ortaya koymaktır. CLIL yönteminin uygulayıcısı olan öğretmenlerin, yöntem ve uygulama sırasında karşılaşılan durumlar ile ilgili görüşlerinin alınması; yöntem ile ilgili önemli tespitlerin ortaya koyulmasını sağlayabileceğinden önem arz etmektedir. Bu kapsamda aşağıdaki sorulara cevap aranmaktadır:

1. Öğretmenlerin, CLIL yönteminin öğrenci gelişimi üzerine etkisine yönelik görüşleri nelerdir?
2. Öğretmenler, CLIL yönteminin Müzik dersi kazanımlarının elde edilmesine yardımcı olduğunu düşünüyorlar mı?
3. Öğretmenler CLIL yöntemini uygularken ne gibi sorunlarla karşılaşmaktadır?
4. Araştırmaya katılan öğretmenlerin, CLIL yönteminin etkili bir biçimde uygulanabilmesi için kendilerine ve öğrencilere düşen sorumluluklara ilişkin görüşleri nelerdir?
5. Öğretmenlerin CLIL yönteminin eTwinning projelerinde kullanımına ilişkin görüşleri nelerdir?

1.3 “Teaching Music With CLIL” eTwinning Projesi Uygulama Süreci

Proje, 2020-2021 öğretim yılının birinci döneminde (Eylül 2020-Ocak 2021) toplamda sekiz haftada uygulanmıştır. Proje, Türkiye, Romanya ve Arnavutluk olmak üzere 3 farklı ülkedeki devlet okullarında öğrenim gören 7-11 yaş öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir. Proje ortakları, öncelikli olarak Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü bünyesinde hazırlanan eğitimleri almışlardır. Türkçe ve İngilizce eğitimlere sırasıyla <https://etwinningonline.eba.gov.tr/course/clil-icerik-ve-dil-entegreli-ogrenme/>; <https://etwinningonline.eba.gov.tr/course/clil-content-and-language-integrated-learning/> adreslerinden ulaşılabilir. Alınan eğitimlerin ardından proje ortaklarının Müzik ve İngilizce dersi kazanımlarını ilişkilendirebilmesi için Google dokümanlarda bir form hazırlanmıştır. İlişkilendirilen kazanımlara yönelik etkinlikler belirlenerek, proje planı oluşturulmuştur. Proje planına Tablo 2’de yer verilmiştir.

Tablo 2. “Teaching Music With CLIL” eTwinning projesi proje planı

TEACHING MUSIC WITH CLIL	
YAŞ ARALIĞI	7-11
HEDEFLER	<ul style="list-style-type: none">• TEKNOLOJİYİ KULLANMA BECERİSİNİ GELİŞTİRMEK• CLIL YÖNTEMİ İLE HEM İÇERİK HEM DİL ÖĞRETİMİNİ GERÇEKLEŞTİRMEK• ÖĞRENCİLERİN, RAHAT ÖĞRENME ORTAMLARINDA HAYAL GÜÇLERİNİ KULLANARAK ÇEŞİTLİ ÜRÜNLER ÜRETMESİNİ SAĞLAMAK• İNGİLİZCE DERSİNE OLUMLU TUTUM GELİŞTİRİLMESİNİ SAĞLAMAK• ÖĞRENCİ MOTİVASYONUNU ARTIRMAK• ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİLERİN FARKLI KÜLTÜRLERİ TANIMA FIRSATI BULMASINI SAĞLAMAK• İNGİLİZCE İLETİŞİM KURMAYI SAĞLAMAK
ÇALIŞMA SÜRECİ	<p><u>EYLÜL (1 HAFTA)</u> OKUL PANOSU, LOGO VE POSTER HAZIRLAMA (WEB 2.0) LOGO YARIŞMASI</p> <p><u>EKİM (2 HAFTA)</u> RİTİM VE İNGİLİZCE VÜCUDUMUZUN BÖLÜMLERİ RİTİM VE İNGİLİZCE RENKLER UZMAN BULUŞMASI</p> <p><u>KASIM (2 HAFTA)</u> ATIK MALZEMELERLE MARAKAS YAPIMI ORFF VE İNGİLİZCE SAYILAR UZMAN BULUŞMASI</p> <p><u>ARALIK (2 HAFTA)</u> AKROSTİŞ ŞİİR YAZMA (KARMA TAKIM ÇALIŞMASI) BESLENME KONUSU İNGİLİZCE RAP ŞARKI SÖYLEME (ORTAK ÜRÜN)</p> <p><u>OCAK (1 HAFTA)</u> İNGİLİZCE HAVA DURUMU ŞARKI SÖYLEME</p>
BEKLENEN SONUÇLAR	<ul style="list-style-type: none">• ÖĞRENCİLERİN DİLE YATKINLIKLARINI KEŞFETME• YABANCI DİL ÖĞRENMEYE KARŞI OLUMLU TUTUM GELİŞTİRME• TEKNOLOJİYİ KULLANMA BECERİSİ KAZANMA• MÜZİK DERSLERİNİ SIRADANLIKTAN KURTARMA• KÜLTÜRLER ARASI ETKİLEŞİM İLE FARKLILIKLARA SAYGI DUYMA

Tablonun çalışma sürecinde yer alan etkinlikler, örneğin; Müzik dersi, “Mü.2.A.2. Vücudunu ritim çalgısı gibi kullanır (MEB, 2018) kazanımı, İngilizce dersi, E2.7.S1. Students will be able to tell the names of their body parts (MEB, 2018) kazanımı ile eşleştirilerek belirlenmiştir. Covid 19 salgın sürecinde yürütülen projede bazı etkinlikler çevrimiçi olarak yapılmıştır. Çevrim içi gerçekleştirilen ritim ve İngilizce renkler etkinliğine ait örneğe Fotoğraf 1’de yer verilmiştir.

Fotoğraf 1. İngilizce ritim ve renkler etkinliği

Etkinlikler; proje ortaklarının, öğrenci seviyesine, öğrenci hazırbulunuşluk düzeylerine, fiziki şartlarına, sosyal ve ekonomik şartlarına göre uyarlanabilmektedir. Fotoğraf 1 incelendiğinde, öğrencilerin farklı renkteki nesnelere kullanarak etkinliği tamamladıkları görülmektedir. Etkinlik aracılığı ile öğrenciler ritim tutmayı öğrenirken; İngilizce renkleri telaffuz etmektedirler. Ocak ayı İngilizce hava durumu şarkısı söyleme etkinliğine örnek Fotoğraf 2’de yer almaktadır.

Fotoğraf 2. İngilizce hava durumu etkinliği

Öğrenciler, öncelikle kullanacakları materyalleri hazırlamaktadırlar. “Hava nasıl?” sorusu karşısında hazırladıkları hava durumu posterlerini göstererek, müzik eşliğinde soruya cevap vermektedirler. Öğrencilerin, CLIL yöntemi ile Müzik derslerinde, İngilizce kazanımlara uygun, günlük yaşamda işe yarayacak, İngilizce kavramları ve konuları öğrenmeleri hedeflenmektedir.

2. Yöntem

2.1.Araştırma Deseni

Bilimsel bir düşüncenin sonucu olarak araştırma yöntemleri ortaya çıkmıştır (Aydın, 2018). “Teaching Music With CLIL” eTwinning projesini uygulayan öğretmenlerin proje sonunda görüşlerinin alındığı bu

araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmaktadır. Nitel araştırma, tümevarımcı bir yaklaşımla, katılımcıların bakış açılarını anlamaya odaklanmaktadır (Çokluk vd., 2011).

2.2.Katılımcılar

Araştırmanın katılımcılarını “Teaching Music with CLIL” eTwinning projesini uygulayan öğretmenler oluşturmaktadır. Katılımcı öğretmenler gönüllü olarak araştırmaya katılmışlardır. Katılımcı öğretmenlerin demografik özelliklerine Tablo 3’te yer verilmiştir:

Tablo 3. Katılımcı Öğretmenlerin Demografik Özellikleri

Özellikler		N	%
Branş	Sınıf Öğrt.	6	75,0
	Müzik	1	12,5
	İngilizce	1	12,5
	Toplam	8	100
Ülke	Türkiye	6	75,0
	Arnavutluk	1	12,5
	Romanya	1	12,5
	Toplam	8	100
Mesleki Kıdem	6-10 Yıl	2	25,0
	11-15 Yıl	2	25,0
	16-20 Yıl	3	37,5
	20 Yıl ve Üzeri	1	12,5
	Toplam	8	100

Tablo 3’te görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğretmenlerin 6’sı (%75) sınıf öğretmenliği, 1’i (%12,5) müzik, 1’i (%12,5) İngilizce branşında olup araştırmaya katılan öğretmenlerin önemli bir kısmını sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin 6’sı (%75) Türk, 1’i (%12,5) Arnavut, 1’i Romen (%12,5) olduklarını belirtmişlerdir. Tablo 3’e göre araştırmaya katılan öğretmenlerin ülkeleri incelendiğinde, Türkiye’deki öğretmenlerin sayısının diğer ülkelerdeki öğretmenlerin sayısından daha fazla olduğu görülmektedir. Araştırmaya 6-10 yıl mesleki kıdemi olan 2 (%25), 11-15 yıl mesleki kıdemi olan 2 (%25), 16-20 yıl mesleki kıdemi olan 3 (%37,5), 20 yıl ve üzeri kıdemi olan 1 (%12,5) öğretmen katılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki kıdem dağılımları incelendiğinde, 16-20 yıl mesleki kıdemi olan öğretmenlerin sayısının diğer gruplara göre daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmada katılımcı öğretmenlerin proje öncesi CLIL yöntemini sınıflarında uygulama durumları sorulmuş ve söz konusu duruma ilişkin bilgiler Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlerin proje öncesi CLIL yöntemini sınıflarında uygulama durumları

Uygulama Durumu	N	%
Uygulamıştım	1	12,5
Hiç Uygulamamıştım	7	87,5
Toplam	8	100

Tablo 4'e göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 7'si (%87,5) CLIL yöntemini proje öncesi hiç uygulamadıklarını, 1'i ise (%12,5) proje öncesi söz konusu yöntemi uyguladığını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin CLIL yöntemini proje öncesi uygulama durumları incelendiğinde öğretmenlerin büyük bir kısmının CLIL yöntemini proje öncesi sınıflarında hiç uygulamadıkları görülmektedir.

2.3. Veri Toplama Süreci

Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir. Araştırmacılar tarafından hazırlanan form 10 sorudan oluşmaktadır. Görüşme formu incelenmesi için Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü bünyesinde yürütülen onlineetwinning.eba platformunda eğitimci olan, İngiltere'de CLIL yöntemi ile ilgili hizmet içi eğitim almış 1 uzmana, eğitim programları ve öğretim alanında doktorasını tamamlamış 1 İngilizce öğretmenine gönderilmiştir. Bu değerlendirme sonucunda, formdaki 1 soru çıkarılmıştır. Bazı sorular ise öneriler doğrultusunda tekrar düzenlenmiştir. Yapılan değişikliklerden sonra hazırlanan form uzmanlara yeniden gönderilmiştir. Son şekli verilen görüşme formunun anlaşılabilirliğini test etmek için 2 sınıf öğretmeni ve 1 İngilizce öğretmenin görüşlerine başvurulmuştur. Formu okuyan öğretmenler; soruların net ve anlaşılır olduğunu ifade etmişlerdir. Soruların kapsamlı olduğunu, ulaşmak istenen hedefe yönelik sorular olduğunu belirtmişlerdir.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin çözümlenmesinde, içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem belirli bir konu ya da alanda birbirinden bağımsız gerçekleştirilen çalışmaların derinlemesine incelenmesine fırsat sunar (Ültay, Akyurt ve Ültay, 2021). Araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğinin sağlanması açısından çalışmada veri kaybını önlemeye yönelik katılımcı öğretmenlerin izni ile ses kayıt cihazı kullanılmıştır. Katılımcı öğretmenlerin ifadeleri yazıya aktarıldıktan sonra katılımcılardan incelemeleri istenmiştir; inceleme sonucu katılımcılar, herhangi bir düzeltmeye gerek olmadığını ifade etmişlerdir. Veri analizinde; katılımcıların sorulara verdiği yanıtlar 2 alan uzmanı tarafından incelenmiş, kodlar belirlenmiştir. Benzer özellik gösteren kodlar bir araya getirilerek temalar oluşturulmuştur. Oluşturulan kod ve temalar bulgular bölümünde tablolar halinde açıklanmış, bulgular açıklanırken katılımcı öğretmenlerin ifadelerinden doğrudan alıntılar yapılmıştır. Elde edilen bulgular alan yazında benzer çalışmalar ile ilişkilendirilerek tartışılmıştır.

3. Bulgular

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğretmenlerin CLIL yönteminin öğrenci gelişimi üzerine etkisine yönelik görüşleri incelendiğinde akademik gelişim, sosyal-duygusal gelişim ve kültürel gelişim olmak üzere belirlenen temalar Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Öğretmenlerin CLIL yönteminin öğrenci gelişimine etkisi üzerine görüşleri

Temalar	n	Alt Temalar	n
Akademik Gelişim	8	Yabancı dil öğrenmeyi kolaylaştırma	8
		Disiplinler arası öğrenmeyi sağlama	7
		Yabancı dil konuşma ve anlama becerisinin gelişimi	5
		Kalıcı izli ve anlamlı öğrenmeyi sağlama	2
Sosyal Duygusal Gelişim	7	İletişim becerisinin gelişimi	7
		Özgüven kazanma	5
		İlgi ve motivasyon artışı	4
		Dil öğrenimine ilişkin olumlu tutum geliştirme	3
Kültürel Gelişim	6	Farklı ülkelerin kültürlerini tanıma	6
		Kültürel paylaşımında bulunma	4

Öğretmenlerin büyük çoğunluğu CLIL yönteminin öğrencilerin akademik gelişimi üzerinde etkili olduğunu ifade etmişlerdir. İkinci olarak öğretmenlerin 7'si yöntemin; öğrencilerin sosyal-duygusal gelişimi üzerinde etkili olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenlerin 6'sı ise kültürel gelişim üzerinde etkili olduğuna değinmişlerdir.

Görüşme yapılan öğretmenlerin CLIL yönteminin öğrencilerin akademik gelişimlerine etkisi üzerine en sık ifade ettikleri durumlardan başlayarak görüşleri incelendiğinde; yabancı dil öğrenmeyi kolaylaştırma, disiplinler arası öğrenmeyi sağlama, yabancı dil konuşma ve anlama becerisinin gelişimi, kalıcı izli ve anlamlı öğrenmeyi sağlama biçiminde bir sıralama görülmektedir. Bu konuda öğretmenlerden bir kısmı görüşlerini şu şekilde dile getirmişlerdir:

Ö1... Müzik dersine ait konu ve içeriklerin İngilizce dersiyile ilişkilendirilmesi disiplinler arası öğrenmeyi sağladı bu sayede öğrencilerim söz konusu içerikleri daha iyi anladı, kalıcı izli öğrenme gerçekleşmiş oldu.

Ö5... Yöntem sayesinde öğrenciler İngilizceyi ya da herhangi bir yabancı dili daha kolay öğrenebiliyorlar. İngilizce dersine ait kavramların, sözcüklerin farklı derslerde de kullanılması yani disiplinler arası bir ilişkinin kurulması bu durumu destekliyor, öğrencilerin herhangi bir yabancı dili konuşma ve anlama becerileri gelişiyor.

Ö7... Bu yöntemin öğrencilerin akademik gelişimi üzerindeki en önemli etkisinin, yabancı dil öğrenimini kolaylaştırması ve özellikle öğrencilerin en çok sorun yaşadıkları konuşma becerisinin gelişimini desteklemesi olarak düşünüyorum. İngilizcenin farklı derslerle entegre edilmesi ise öğrencilerin bu derse ait konu ve içerikleri daha iyi kavramasını, daha anlamlı öğrenmesini sağlıyor.

Görüşme yapılan öğretmenlerin CLIL yönteminin öğrencilerin sosyal-duygusal gelişimine etkisi üzerine en sık ifade ettikleri durumlardan başlayarak görüşleri incelendiğinde; iletişim becerisinin gelişimi, özgüven kazanma, ilgi ve motivasyon artışı, dil öğrenimine ilişkin olumlu tutum geliştirme biçiminde bir sıralama görülmektedir. Bu konuda öğretmenlerden bir kısmı görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

Ö6... CLIL yöntemi öğrencinin yabancı dil öğrenmesini kolaylaştırdığı için kendini sözlü olarak ifade edebiliyor bu sayede hem iletişim becerileri gelişiyor hem de özgüven kazanıyor. Proje ortakları ile

yaptığımız çevrim içi görüşmelerde bunu daha net bir biçimde gözlemledim. Projenin başında İngilizce konuşmaya çekinen öğrencilerim proje sonunda yabancı ortakların öğrencileri ile konuşmaya can atıyor, toplantı öncesi konuşacaklarını İngilizce olarak not ediyorlardı.

Ö8... Projemizde Müzik dersine ait konu ve içerikleri İngilizce dersi ile ilişkilendirmiştik. İlk zamanlar sadece Müzik dersinde İngilizce kavramları öğrenen öğrencilerim, Hayat bilgisi, matematik derslerinde merak ettikleri kavramların İngilizce karşılıklarını sormaya başladılar ve İngilizce öğretmenimiz öğrencilerimin derse olan ilgilerinin ve motivasyonlarının arttığını, öğrenmeye karşı daha istekli olduklarını söyledi. Yeni kavramlar ve sözcükler öğrendikçe yabancı ortakların öğrencileriyle aralarındaki iletişim gelişmeye başladı, inanılmaz öz güven kazandılar.

Görüşme yapılan öğretmenlerin önemli bir kısmı, CLIL yönteminin öğrencilerin kültürel gelişimi üzerinde de etkisi olduğunu ifade etmişlerdir. En sık ifade edilen durumlardan başlayarak öğretmen görüşleri incelendiğinde; farklı ülkelerin kültürlerini tanıma ve kültürel paylaşımda bulunma yönündeki görüşler ön plana çıkmıştır. Bu konuda öğretmenlerden bazıları görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

Ö2... Bir dil bir insan diyorlar, kesinlikle doğru, proje kapsamında öğrencilerimin İngilizceye olan merakı dünya üzerinde bu dili konuşan ülkeleri, o ülkelerdeki çocukların yaşam koşullarını, kıyafetlerini, yedikleri yiyecekleri, oynadıkları oyunları da merak etmelerine sebep oldu ve bu konuya ilişkin keyifli bir araştırma çalışması yaptılar.

Ö4... Dil öğreniminin akademik gelişimin yanı sıra en önemli katkısı öğrencilerin kültürel gelişimine de katkı sağlamasıdır. CLIL yöntemini uyguladığımız projemizde öğrencilerin günden güne İngilizce konuşma ve anlama becerilerinin geliştiğini bu sayede yabancı ortakların öğrencileri ile kültürel paylaşımlarının da arttığını gözlemledik. Farklı ülkeleri ve kültürleri tanımış oldular.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğretmenlerin proje kapsamında CLIL yönteminin Müzik dersi kazanımlarını gerçekleştirmesine yönelik görüşleri incelendiğinde; katılımcıların tamamı olumlu katkı sağladığını düşünmektedir. Görüşlerle ilgili elde edilen bulgular Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Öğretmenlerin proje kapsamında CLIL yönteminin müzik dersi kazanımlarını gerçekleştirmesine ilişkin görüşleri

Tema	n	Alt Temalar	n
Olumlu Katkı Sağlama	8	Kalıcı izli ve anlamlı öğrenme	8
		Birden fazla duyu organına hitap etme	5
		Eğlenerek Öğrenme	4

Tablo 6'ya göre öğretmenlerin en çok katkı sağladığını ifade ettikleri durumdan başlayarak görüşleri incelendiğinde; kalıcı izli ve anlamlı öğrenme, birden fazla duyu organına hitap etme ve eğlenerek öğrenme yönündeki görüşler ön plana çıkmaktadır. Bu konuda öğretmenlerden ikisi görüşlerini şu şekilde dile getirmişlerdir:

Ö3... CLIL yönteminin müzik dersi kazanımlarını gerçekleştirmede oldukça etkili olduğunu düşünüyorum. Öğrencilerimin yabancı dile olan ilgisi arttıkça İngilizce şarkılar öğrenmek istediler, şarkı ile öğrenme öğrencilerimin birden fazla duyu organına hitap ettiği için kalıcı ve anlamlı öğrenmeyi sağladı.

Ö5... Müzik dersinde orff, ritim, şarkı ve dans başta olmak üzere CLIL yöntemini farklı teknikler kullanarak uyguladık. Öğrencilerimiz bu çalışmalardan çok keyif aldılar, eğlenerek hızlı bir şekilde öğrendiler.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğretmenlerin CLIL yöntemini uygulamada karşılaştığı sorunlara ilişkin görüşleri incelendiğinde; “öğrenme öğretme sürecinden kaynaklı sorunlar, öğretmen yeterliliklerinden kaynaklı sorunlar ve öğrenci niteliklerinden kaynaklı sorunlar” olmak üzere 3 tema belirlenmiştir. Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Öğretmenlerin CLIL yöntemini uygulamada karşılaştığı sorunlara ilişkin görüşleri

Temalar	n	Alt Temalar	n
Öğrenme Öğretme Sürecinden Kaynaklı Sorunlar	8	Yerli kaynak yetersizliği	8
		Örnek ders tasarımlarının azlığı	7
		Öğretim materyallerinin yetersizliği	5
Öğretmen Yeterliliklerinden Kaynaklı Sorunlar	6	Materyal geliştirme sürecinin zorluğu	7
		Yabancı dil öğretimi yeterliliğine ilişkin kaygı	5
		Sözel dilsel becerilerin yetersizliği	4
		İlgisizlik	2

Tablo 7’ye göre öğretmenlerin tamamı CLIL yöntemini uygulamada öğrenme öğretme sürecinden kaynaklı sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. İkinci olarak öğretmenlerin 6’sı CLIL yöntemini uygulamada öğretmen yeterliliklerinden kaynaklı sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin 4’ü ise öğrenci niteliklerinden kaynaklı sorunlara değinmişlerdir. Görüşme yapılan öğretmenlerin, CLIL yöntemini uygulamada öğrenme öğretme sürecinden kaynaklı en sık ifade ettikleri sorundan başlayarak görüşleri incelendiğinde; yerli kaynak yetersizliği, örnek ders tasarımlarının azlığı ve öğretim materyallerinin yetersizliği biçiminde bir sıralama görülmektedir. Bu konuda öğretmenlerden ikisi görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

Ö1... *Ne yazık ki bu alanda yeterli yerli kaynak yok, bulduğum tüm kaynaklar yabancı. Yabancı dil seviyemin böyle bir kaynağı okuyup anlama açısından yeterli olduğunu söylemem zor. O yüzden örnek ders tasarımlarını inceleme şansım olmadı. Türkçe örnek ders tasarımları da birkaç makale de var, o da çok derinlemesine değil.*

Ö7... *En çok materyal konusunda sıkıntı yaşadım, ülkemizde o kadar yeni bir uygulama ki şahsen ben de proje öncesi hiç duymamıştım. Bu yöntemi uygularken sınıfta kullanabileceğim materyal ve örnek ders tasarımı aradım ama birkaç ders etkinliği dışında pek bir şey bulamadım.*

Görüşme yapılan öğretmenlerin, CLIL yöntemini uygulamada öğretmen yeterliliklerinden kaynaklı en sık ifade ettikleri sorundan başlayarak görüşleri incelendiğinde; materyal geliştirme sürecinin zorluğu ve yabancı dil öğretimi yeterliliğine ilişkin kaygı yönündeki sorunlar ön plana çıkmaktadır. Bu konuda öğretmenlerden ikisi görüşlerini şu şekilde dile getirmişlerdir:

Ö2... *CLIL yöntemini ilk kez proje sayesinde öğrendiğim ve yönteme ilişkin yeterli Türkçe kaynak bulunmadığı için materyal hazırlamada çok sıkıntı çekiyorum, maalesef bu konuda yeterince örnek yok.*

Ö4... *Sınıf öğretmeniyim ve İngilizce seviyem ilkökul düzeyindeki öğrencilerim için yeterli ancak ortaokul seviyesinde bile zorlanabilirim. Türkçe, matematik gibi dersleri yıllardır öğretiyorum ama İngilizce öğretimini ilk kez bu proje sayesinde deneyimledim. Ne kadar yeterli olabilirim diye epey kaygılanmıştım ama zorlandığım noktalarda İngilizce öğretmeni proje ortaklarımdan destek almaya çalıştım.*

Görüşme yapılan öğretmenlerin bir kısmı, CLIL yöntemini uygulamada öğrenci niteliklerinden kaynaklı sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. En sık ifade edilen sorunlardan başlayarak öğretmen görüşleri incelendiğinde; sözel dilsel becerilerin yetersizliği ve ilgisizlik yönündeki görüşler ön plana çıkmıştır. Bu konuda öğretmenlerden biri görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

Ö6... *CLIL yöntemini uygulamada beni en çok sözel dilsel becerileri yetersiz olan öğrencilerim zorladı. Kendilerini sözlü olarak iyi ifade edemedikleri için ikinci bir dilin öğrenimi oldukça zordu. Zorlandıkları için de zaman zaman sıkıldılar, motivasyonları düştü ve ilgisiz davrandılar.*

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmaya katılan öğretmenlerin CLIL yönteminin etkili bir biçimde uygulanabilmesi için kendilerine düşen sorumluluklara ilişkin görüşleri incelenerek Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Öğretmenlerin CLIL Yönteminin Etkili Bir Biçimde Uygulanabilmesi İçin Kendilerine Düşen Sorumluluklara İlişkin Görüşleri

Tema	n	Alt Temalar	n
Mesleki Gelişim	8	Yabancı dil yeterliliğine sahip olma	8
		Alanındaki yenilikleri takip etme	5
		Araştırma yapma	3

Tablo 8’e göre öğretmenlerin tamamı, CLIL yönteminin etkili bir biçimde uygulanabilmesi için öğretmenlerin yabancı dil yeterliliğine sahip olması gerektiğini düşünmektedir. İkinci olarak öğretmenlerin 5’i alanındaki yenilikleri takip etme sorumluluğunun, yöntemin etkili bir biçimde uygulanabilmesi için gerekli olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlerden 3’ü ise araştırma yapma sorumluluğuna değinmiştir. Bu konuda öğretmenlerden ikisi görüşlerini şu şekilde dile getirmişlerdir:

Ö4... *Öncelikle bu yöntemin etkili bir biçimde uygulanabilmesi için uygulayıcı konumundaki öğretmenin belli bir düzeyde yabancı dil yeterliliğinin olması gerekir, eğer yok ise kurslar yardımıyla kendisini geliştirebilir. Ayrıca, bu yöntem henüz çok yeni, uygulama örnekleri az bu sebeple öğretmenin detaylı araştırma yapması gerekebilir.*

Ö8... *Tabi ki yabancı dil yeterliliği olmazsa olmaz. CLIL yöntemi dâhil tüm öğrenme öğretme süreçlerinde herhangi bir yöntem ya da tekniği etkili bir biçimde uygulayabilmemiz için alanımıza hâkim olmalı ve alanımızdaki yenilikleri yakından takip etmeliyiz, bu bizim en önemli sorumluluğumuz diye düşünüyorum.*

Araştırmaya katılan öğretmenlerin CLIL yönteminin etkili bir biçimde uygulanabilmesi için öğrencilere düşen sorumluluklara ilişkin görüşleri incelendiğinde; “Etkinlik Öncesinde ve Etkinlik Sırasında” olmak üzere iki tema belirlenmiştir. Belirlenen temalar Tablo 9’da yer almaktadır.

Tablo 9.Öğretmenlerin CLIL Yönteminin Etkili Bir Biçimde Uygulanabilmesi İçin Öğrencilere Düşen Sorumluluklara İlişkin Görüşleri

Tema	n	Alt Temalar	n
Etkinlik Öncesinde	7	Derse hazırlıklı gelme	7
Etkinlik Sırasında	4	Verilen çalışmaları zamanında yapma	4
		Grup çalışmalarında uyumlu olma	2

Tablo 9 incelediğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda CLIL yönteminin etkili bir biçimde uygulanabilmesi için öğrencilere düşen sorumluluklar; etkinlik öncesinde derse hazırlıklı gelme; etkinlik sırasında ise verilen çalışmaları zamanında yapma ve grup çalışmalarında uyumlu olma biçiminde belirtilmiştir. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu CLIL yönteminin etkili bir biçimde uygulanabilmesi için öğrencilerin derse hazırlıklı gelme sorumluluğunu yerine getirmeleri gerektiğini ifade etmişlerdir. İkinci olarak öğretmenlerin 4'ü verilen çalışmaları zamanında yapma sorumluluğunun önemli olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenlerin 2'si ise grup çalışmalarında uyumlu olma sorumluluğuna değinmişlerdir. Bu konuda öğretmenlerden ikisi görüşlerini şöyle açıklamaktadır:

Ö5... *Ders araç gereçlerinin temininden tutun da bir sonraki gün işlenecek konulara göz gezdirmeye kadar her anlamda öğrencinin derse hazırlıklı gelmesi büyük önem taşıyor ancak bu sayede yöntem etkili bir biçimde uygulanabilir.*

Ö6... *Hem sınıf içerisinde hem sınıf dışında öğrencinin en önemli sorumluluğu konuya ilişkin verilen çalışmaları zamanında yapmasıdır. Çünkü bu çalışmalar öğrenmeyi kolaylaştırır ve pekiştirme görevi görür. CLIL yöntemi başta olmak üzere pek çok yöntem grup çalışmaları ile desteklendiğinde daha etkili olmaktadır. O yüzden öğrencilerin bir diğer sorumluluğu da grup çalışmalarında uyumlu olmalarıdır.*

Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğretmenlerin CLIL yönteminin eTwinning projelerinde kullanımına ilişkin görüşleri incelendiğinde; katılımcıların tamamının söz konusu yöntemin kullanımının olumlu katkı sağladığını ifade ettiği bulgulara Tablo 10'da yer verilmiştir.

Tablo 10.Öğretmenlerin CLIL yönteminin eTwinning projelerinde kullanımına ilişkin görüşleri

Tema	n	Alt Temalar	n
Olumlu katkı sağlama	8	Uluslararası iş birliği fırsatı sunması	8
		Farklı kültürleri tanımaya yardımcı olma	6
		Disiplinler arası öğrenmeyi destekleme	5
		Farklı çalışmalara zemin hazırlama	3

Tablo 10'a göre öğretmenlerin en çok katkı sağladığını ifade ettikleri durumdan başlayarak görüşleri incelendiğinde; uluslararası iş birliği fırsatı sunma, farklı kültürleri tanımaya yardımcı olma, disiplinler arası öğrenmeyi destekleme ve farklı çalışmalara zemin hazırlama yönündeki görüşler ön plana çıkmıştır. Öğretmenlerin tamamı CLIL yönteminin eTwinning projelerinde kullanımının uluslararası iş birliği fırsatı sunduğunu ifade etmişlerdir. İkinci olarak öğretmenlerin 6'sı CLIL yönteminin eTwinning projelerinde kullanımının farklı kültürleri tanımaya yardımcı olduğunu belirtmiştir. Öğretmenlerin önemli bir kısmı (n=5) ise söz konusu yöntemin eTwinning projelerinde kullanımının disiplinler arası öğrenmeyi desteklediğini dile getirmişlerdir. Öğretmenlerden 3'ü ise CLIL yönteminin eTwinning projelerinde

kullanımının farklı çalışmalara zemin hazırladığına değinmişlerdir. Bu konuda öğretmenlerden bazıları görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

Ö1... CLIL yöntemi sayesinde hem öğrencilerimizin hem bizlerin İngilizce yeterliliği artıyor bu sayede projemizdeki yabancı ortaklar ile daha etkili bir iletişim kurabiliyoruz. Bu durum bize uluslararası iş birliği yapma fırsatı sunuyor, farklı kültürler tanıyoruz ve birbirimizden öğreniyoruz.

Ö3... eTwinning projeleri disiplinler arası öğrenmenin en güzel örneklerinden birisidir. CLIL yöntemi de İngilizce dersine ait konu ve içeriklerin farklı dersler ile ilişkisini kuran disiplinler arası bir yaklaşım bu sayede her ikisi de birbirini tamamlıyor.

Ö7... CLIL yöntemi dil öğretiminde çok yeni bir yöntem, herkes tarafından bilinmiyor. eTwinning projelerinin ise görünürlüğü oldukça fazla. Yeni bir yöntemin görünür projelerde uygulanması akademik çalışmalar başta olmak üzere özgün pek çok çalışmaya kaynak teşkil edebilir.

4. Sonuç

Görüşme formundan elde edilen bulgulara göre öğretmenler, CLIL yönteminin öğrencilerin akademik, sosyal-duygusal ve kültürel gelişimi üzerinde etkili olduğunu dile getirmişlerdir. Görüşmeye katılan öğretmenlerin, CLIL yönteminin öğrencilerin gelişimlerine etkisi üzerine en çok ifade ettikleri katkılar; yabancı dil öğrenmeyi kolaylaştırma, disiplinler arası öğrenmeyi sağlama, yabancı dil konuşma ve anlama becerisinin gelişimi, iletişim becerisinin gelişimi, özgüven kazanma ve farklı ülke kültürlerini tanıma olarak ifade edilebilir. Benzer şekilde Lagabaster'ın (2008) yaptığı çalışmalar araştırma bulgularını destekler niteliktedir. Lagabaster (2008) araştırmasında iki dilli bir topluluk olan Bask Ülkesinde (İspanya) CLIL'in uygulanmasını incelemektedir. Elde edilen bulgular; CLIL yaklaşımının başarılı olduğunu ve öğrencilerin yabancı dillerini geliştirmeye yardımcı olduğunu göstermektedir.

Elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin proje kapsamında CLIL yönteminin Müzik dersi kazanımlarını gerçekleştirilmesine ilişkin görüşleri incelendiğinde; kalıcı izli ve anlamlı öğrenme, birden fazla duyu organına hitap etme ve eğlenerek öğrenme yönündeki görüşler ön plana çıkmaktadır. Nitekim Willis (2013) yaptığı çalışmada, CLIL yöntemini kullanarak müzik dersi sırasında üzerinde çalışılacak yedi aktivite sunmuştur. Böylece öğrencilerin keyif alacağı etkinlikler ortaya çıkmış, öğrencilerin eğlenerek öğrendiğini tespit etmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenler, CLIL yöntemini uygulamada öğrenme öğretme sürecinden, öğretmen yeterliliklerinden ve öğrenci niteliklerinden kaynaklı sorunlar yaşadıklarını dile getirmişlerdir. Görüşme yapılan öğretmenlerin, CLIL yöntemini uygulamada en sık ifade ettikleri sorundan başlayarak görüşleri incelendiğinde; yerli kaynak yetersizliği, örnek ders tasarımlarının azlığı, materyal geliştirme sürecinin zorluğu, yabancı dil öğretimi yeterliliğine ilişkin kaygı, öğrencilerin sözel dilsel becerilerinin yetersizliği ve ilgisizlik yönündeki görüşler ön plana çıkmıştır. Nitekim Aldım (2018) yaptığı çalışmada CLIL yöntemi ve yeni eğitsel yaklaşımlar ile yabancı dil öğretiminde karşılaşılan sorunları; öğrencilerin dikkat dağınıklığı, ders kitabı içeriğinin yetersizliği ve etkili etkinlik tasarımlarının olmaması biçiminde ifade etmiştir. Görüşme formundan elde edilen bulgulara göre öğretmenler, CLIL yönteminin etkili bir biçimde uygulanabilmesi için kendilerine ve öğrencilere düşen sorumluluklar olduğunu ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda CLIL yönteminin etkili bir biçimde uygulanabilmesi için öğretmenlere düşen sorumluluklar; yabancı dil yeterliliğine sahip olma, alanındaki yenilikleri takip etme ve araştırma yapma; öğrencilere düşen sorumluluklar ise derse hazırlıklı gelme, verilen çalışmalarını zamanında yapma ve grup çalışmalarında uyumlu olma biçiminde görülmektedir. Benzer şekilde Coyle vd. (2010) araştırmalarında yöntemin uygulanabilmesi için yöntemi uygulayacak tüm öğretmenlerin hem alan bilgisine hem de İngilizce dil yeterliliğine sahip olması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Elde edilen bulgulara göre öğretmenler, CLIL yönteminin eTwinning projelerinde kullanımına ilişkin yöntemin; uluslararası iş birliği fırsatı sunduğunu, farklı kültürleri tanımaya yardımcı olduğunu, disiplinler arası öğrenmeyi desteklediğini ve farklı çalışmalara zemin hazırladığını dile getirmişlerdir. Benzer şekilde Prentza'nın (2013) yaptığı çalışmalar araştırma bulgularını destekler niteliktedir. Prentza (2013)

araştırmasında Yunanistan’da bir ilkokulda CLIL yönteminin uygulandığı eTwinning projesinin öğrenciler ve öğretmenler üzerindeki etkisini gözlemlemiştir. Elde edilen bulgulara göre CLIL yönteminin eTwinning projelerinde kullanımı; disiplinler arası öğrenmeyi ve farklı kültürleri tanımayı sağlayarak yabancı dil öğretimini etkili hale getirmektedir.

Öneriler:

Araştırma sonuçlarına dayalı olarak ileride yapılacak çalışmalar için aşağıdakiler önerilebilir:

- Millî Eğitim Bakanlığı tarafından temel eğitimde görev yapan öğretmenler başta olmak üzere tüm kademeleri kapsayacak şekilde bu yaklaşım ile ilgili seminerler, öğretmenlerin dönem başlarında ve dönem sonlarında katıldıkları mesleki çalışma programlarına eklenebilir.
- CLIL yöntemi ile ilgili hizmet içi eğitimler planlanabilir.
- CLIL yöntemi ile ilgili dokümanlar (el broşürleri, kitapçık vb.) hazırlanıp öğretmenler ile paylaşılabilir.
- CLIL yöntemi ve eTwinning projelerinde kullanımına ilişkin örnek projeler paylaşılabilir.

Kaynakça

- Aldım, Ü., F. (2018). İlkokul İngilizce Öğretim Programlarının Karşılaştırılması (Finlandiya, Polonya ve Türkiye Örneği). Doktora Tezi
- Anderson, L. W. and Krathwohl, D. R., et al (Eds.) (2001) *A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom’s Taxonomy of Educational Objectives*. Allyn ve Bacon. Boston, MA (Pearson Education Group)
- Aydın N. (2018). Nitel Araştırma Yöntemleri: Etnoloji. *Uluslararası Beşeri ve Sosyal Bilimler İnceleme Dergisi*, 2 (2).
- Coyleés-Calvera, L. (2018). Teaching music in English: A content-based instruction model in secondary education. *LACLIL*, 11(1), 109-139. DOI: 10.5294/laclil.2018.11.1.6
- British Council ve Tepav. (2013). *Türkiye’deki devlet okullarında İngilizce dilinin önemine ilişkin ulusal ihtiyaç analizi*. Ankara: Mattek Matbaacılık. Erişim adresi http://www.tepav.org.tr/upload/files/1399388_5191.pdf
- Coyle, D. (2005). *CLIL: Planning tools for teachers*. Nottingham: University of Nottingham.
- Coyle, D., Marsh, D. and P. Hood. (2010). *Content and Language Integrated Learning*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Çokluk, Ö., Yılmaz, K. ve Oğuz, E. (2011). Nitel Bir Görüşme Yöntemi: Odak Grup Görüşmesi. *Kuramsal Eğitimbilim*, 4 (1): 95-107.
- Demirkan, C. (2008). Yabancı dil öğreniminin bireylerin sosyal yaşamına etkisi: Isparta’da öğretmenler üzerine bir araştırma, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: Isparta.
- Education First (EF). (2018). *English proficiency index*. <https://www.ef.com.tr/epi/> Erişim tarihi: 15.11.2018
- Güler, C. (2022). Finlandiya, Çin, Hollanda ve Türkiye’de Uygulanan İlkokul Yabancı Dil (İngilizce) Eğitim Programlarının Karşılaştırılması, Yüksek Lisans Tezi, Konya

- Harmer, J. (1991). *The practice of english language teaching*. New York: Longman Publishing
- Harrop, E. (2012). *Content and language integrated learning (CLIL): Limitations and possibilities*. Online Submission, 1(22). 57-70. <https://eric.ed.gov/?id=ED539731>
- Jäppinen, A. K. (2006). *CLIL and future learning*. In S. Björklund, K. MårdMiettinen, M. Bergström, & M. Södergård (Eds.), *Exploring dual-focussed education. Integrating language and content for individual and societal needs*. http://www.uwasa.fi/materiaali/pdf/isbn_952-476-149-1.pdf
- Lasagabaster, D. (2008). Foreign Language Competence in Content and Language Integrated Courses. *The Open Applied Linguistics Journal*, 1, 30-41
- Marsh D. (2000). *Using languages to learn and learning to use languages*. Finland: University of Jyväskylä
- Milli Eğitim Bakanlığı.(2018). *MEB Müzik Dersi Öğretim Programı*. Erişim adresi: <http://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/201812917304869518%20M%C3%BCzik%20%C3%96%C4%9Fretim%20Program%C4%B1%2020180123.pdf>
- Milli Eğitim Bakanlığı.(2018). *MEB İngilizce Dersi Öğretim Programı*. Erişim adresi: <http://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/201812411191321%20%C4%B0NG%20%C4%B0L%20%C4%B0ZE%20%C3%96%C4%9FRET%20PROGRAMI%20Klas%C3%B6r%C3%BC.pdf>
- Merisuo-Storm T. (2007). Pupils' attitudes towards foreign-language learning and the development of literacy skills in bilingual education. *Teaching Teacher Edu* 23: 226-235.
- Prentza, A. (2013). *CLIL & ICT in English Foreign Language Learning: The eTwinning Experience of A Primary School of Intercultural Education*. İçinde A. Pixel (Editör). 6th International Conference ICT for Language Learning (17-21). Florence (14-15 Kasım 2013).
- Şahin, H. ve Aykaç, N. (2019). Avrupa Ülkelerinde Ve Türkiye’de İlkokullarda Uygulanan Yabancı Dil Öğretim Programlarının Karşılaştırılması. *Millî Eğitim*. Cilt: 48 Özel Sayı/2019 Sayı: 1, (571-594)
- Ültay, E. , Akyurt, H. & Ültay, N. (2021). Sosyal Bilimlerde Betimsel İçerik Analizi . *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi* , (10) , 188-201 . DOI: 10.21733/ibad.871703
- Willis, J. (2013). *English Through Music: Designing Clil Materials For Young Learners*. *Padres Y Maestros*. <https://revistas.comillas.edu/index.php/padresymaestros/article/view/29-32/808> 15/11/2022 tarihinde alınmıştır.